

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра публічного управління та адміністрування

«Затверджую»

Завідувач кафедри

 (Славкова О.П.)

« » 20 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ВБ 1.2 - КОНЦЕПЦІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Спеціальність: 281 - Публічне управління та адміністрування

Освітня програма: Регіональне управління

Факультет: Економіки і менеджменту

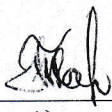
2020-2021 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «Концепція сталого розвитку регіону» для студентів за напрямом підготовки 281 «Публічне управління та адміністрування» ОП «Регіональне управління»

Розробники:

к.е.н., старший викладач кафедри публічного управління та адміністрування Харченко Т.О.

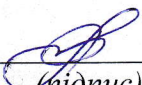
прізвище, ініціали

()
підпис

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування

Протокол від "23" червня 2020 року № 15

Завідувач кафедри

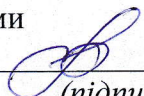
()
(підпис)

(Славкова О.П.)

прізвище та ініціали

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми
(керівник проектної групи)

()
(підпис)

(Славкова О.П.)
прізвище та ініціали

Декан факультету

()

(_____)

на якому викладається дисципліна

Декан факультету

()

(_____)

до якого належить кафедра

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації Т.Вар (Т.Вараченко)

Зареєстровано в електронній базі: 15.07. 2020р.

дата

© СНАУ, 2020 рік

© Харченко Т.О., 2020 рік

1 Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань (шифр і назва) – 28 <i>Публічне управління та адміністрування</i>	<i>Вибіркова</i>	
Модулів – 2	Спеціальність – 281 <i>«Публічне управління та адміністрування»</i> ОП «Регіональне управління»	Рік підготовки:	
Змістових модулів:		2020- 2021-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Курс	
		-	1
Загальна кількість годин -		Семестр	
	-	1	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента -	Освітній ступінь: <i>Магістр</i>	Лекції	
		___ год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		___ год.	6 год.
		Лабораторні	
		___ год.	-
		Самостійна робота	
		___ год.	78 год.
		Індивідуальні завдання:	
		___ год.	
Вид контролю:			
		залік	

Примітки.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для заочної форми навчання – 12 / 78 (13,3 / 86,7)

2 Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: формування системи теоретичних знань щодо базових теорій, котрі виступили основою для формування концепції сталого розвитку, сутності кластерного підходу в просторовій економіці, ключових аспектів розробки стратегій розвитку регіонів в умовах діючої адміністративно-територіальної реформи з урахуванням вимог концепції сталого розвитку. Студенти повинні розуміти сутність сталого розвитку та його вплив на формування концепції розвитку регіонів.

Знання: основних теорій та концепцій, котрі виступили базисом формування концепції сталого розвитку; теоретичних і методологічних основ просторової економіки; характеристик кластерної моделі, як напряму розвитку просторової економіки; ключових напрямів адміністративно-територіальної реформи та її переваг для забезпечення реалізації концепції сталого розвитку.

Вміння: визначати ключові характеристики теорії «заповненого світу», концепції «нульового» росту; формувати базові напрями, котрі забезпечать реалізацію концепції сталого розвитку регіону; визначати сутність теорій та сучасних тенденцій розвитку просторової економіки; окреслювати базові характеристики кластерної моделі просторової економіки; вміти визначати ключові характеристики діючої адміністративно-територіальної реформи.

2.1 Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета курсу: формування системи теоретичних знань щодо базових теорій, котрі виступили основою для формування концепції сталого розвитку, сутності кластерного підходу в просторовій економіці, ключових аспектів розробки стратегій розвитку регіонів в умовах діючої адміністративно-територіальної реформи з урахуванням вимог концепції сталого розвитку. Студенти повинні розуміти сутність сталого розвитку та його вплив на формування концепції розвитку регіонів

2.2 Завдання навчальної дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни «Концепція сталого розвитку регіону» передбачає формування у студентів компетентностей :

№	Вид програмних компетентностей	Програмна компетентність	Шифр
1	Загальні	Здатність до аналізу та оцінювання соціально-економічних процесів і явищ у суспільному середовищі та здійсненні професійної діяльності	ЗК1
2		Здатність до аналізу основ філософії, політології, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання економіки, знання причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній та соціальній діяльності	ЗК10
1	Фахові (спеціальні)	Здатність самостійно проводити економічні експерименти, адекватно описувати, аналізувати, критично оцінювати та застосовувати отримані результати з урахуванням концепції сталого розвитку	ФК9
2		Здатність залучати громаду до управління, відчувати зворотній зв'язок з представниками громад, включаючи молодь	ФК13

2.3 Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Концепція сталого розвитку регіону» студент повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

№	Програмні результати навчання	Шифр
1	Розуміння основних теорій, принципів, методів та механізмів регіонального управління для вироблення державної регіональної політики в умовах глобалізації	ПРН2
2	Розробляти концепцію, стратегію та програму економічного та соціального розвитку регіону; формувати систему стратегічних та поточних цілей регіонального розвитку; обґрунтовувати фактори, що впливають на стан регіональної економіки	ПРН4

3. Програма навчальної дисципліни (знаходиться на апробації)

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи сталого розвитку регіонів

Тема 1. Теорія сталого розвитку

Сутність концепції сталого розвитку. Римський клуб та теорія «заповненого світу». «Межі росту. Доповідь Римському клубу» групи Д. Медоуз. Концепція «нульового» росту. Теорія «деградації» економіки. Вітчизняна школа економіки сталого розвитку.

Тема 2. Основні індикатори сталого розвитку регіону

Сучасні підходи до побудови індексів та індикаторів. Сутність індикаторів сталого розвитку. Соціальні індикатори. Економічні індикатори. Екологічні індикатори. Характеристика індексів сталого розвитку.

Тема 3. Теоретичні основи просторової економіки

Сутність просторової економіки. Основні теорії просторової економіки. Кластер – як сучасна модель просторової економіки. Теорія «концентричних кілець» Тюнена. Теорія «штандортів» А. Вебера. «Система шестикутників» Кристалера – Леша. Концепція оптимальних розмірів селянських господарств Чайнова.

Змістовий модуль 2. Концептуальні засади регіонального управління на принципах сталого розвитку

Тема 4. Основні засади та законодавчо-нормативне забезпечення регіональної політики України

Основні засади регіональної політики України. Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів». Державна стратегія регіонального розвитку України. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020». Концепція Державної цільової програми сталого розвитку сільських територій на період до 2020 року.

Тема 5. Інституційне забезпечення сталого розвитку регіонів

Теоретичні основи інституційного забезпечення сталого розвитку регіонів. Інституційні особливості соціо-екологоекономічного регіонального розвитку. Інструменти, що характерні для інституційного забезпечення стимулювання сталого розвитку регіону.

Тема 6. Адміністративно-територіальна реформа в Україні: причини проведення, сутність та наслідки

Адміністративно-територіальний поділ та устрій України. Історичний огляд адміністративно-територіальних трансформацій в Україні. Економічне районування. Сутність та причини проведення адміністративно-територіальної реформи. Соціально- демографічні та економічні наслідки адміністративно-територіальної реформи в Україні. Особливості адміністративно-територіального устрою зарубіжних країн. Світовий досвід сталого регіонального розвитку.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	с. р.		л	п	ла б	ін д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Теоретико-методологічні основи сталого розвитку регіонів <i>Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні основи сталого розвитку регіонів</i>												
Тема 1. Теорія сталого розвитку							14	2				12
Тема 2. Основні індикатори сталого розвитку регіону							14		2			12
Тема 3. Теоретичні основи просторової економіки							14	2				12
Разом за змістовим модулем 1							42	4	2			36
Разом за модуль 1							42	4	2			36
Модуль 2. Концептуальні засади регіонального управління на принципах сталого розвитку <i>Змістовний модуль 2. Концептуальні засади регіонального управління на принципах сталого розвитку</i>												
Тема 4. Основні засади та законодавчо-нормативне забезпечення регіональної політики України							16					16
Тема 5. Інституційне забезпечення сталого розвитку регіонів							16		2			14
Тема 6. Адміністративно-Територіальна реформа в Україні: причини проведення, сутність та наслідки							16	2	2			12
Разом за змістовим модулем 2							48	2	4			42
Разом за модуль 2							42	2	4			34
Всього							90	6	6			78

5. Темати та план лекційних занять для студентів заочної форми навчання

№ /п	Назва теми	Кількість годин
		з.ф.н.
1	Тема 1: Теорія сталого розвитку. 1. Сутність концепції сталого розвитку. 2. Римський клуб та теорія «заповненого світу». 3. Концепція «нульового» росту.	2

2	Тема 3. Теоретичні основи просторової економіки. 1. Сутність просторової економіки. 2. Основні теорії просторової економіки 3. Кластер – як сучасна модель просторової економіки	2
3	Тема 6: Адміністративно-територіальна реформа в Україні: причини проведення, сутність та наслідки 1. Сутність та причини проведення адміністративно- територіальної реформи. 2. Соціально-демографічні та економічні наслідки адміністративно-територіальної реформи в Україні.	2
	Разом	6

6. Теми практичних занять для студентів заочної форм навчання

№ п/п	Назва тем	Кількість годин
1.	Тема 2. Основні індикатори сталого розвитку регіону	2
2.	Тема 5. Інституційне забезпечення сталого розвитку регіонів	2
3.	Тема 6. Адміністративно-територіальна реформа в Україні: причини проведення, сутність та наслідки	2
	Разом	6

7. Самостійна робота студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		з.ф.н.
1	Тема 1. Теорія сталого розвитку 1. «Межі росту. Доповідь Римському клубу» групи Д. Медоуз. 2. Теорія «деградації» економіки. 3. Вітчизняна школа економіки сталого розвитку.	12
2	Тема 2. Основні індикатори сталого розвитку регіону 1. Сучасні підходи до побудови індексів та індикаторів 2. Сутність індикаторів сталого розвитку. 3. Соціальні індикатори. Економічні індикатори. Екологічні індикатори 4. Характеристика індексів сталого розвитку	12
3	Тема 3. Теоретичні основи просторової економіки 1. Теорія «концентричних кілець» Тюнена. 2. Теорія «штандортів» А. Вебера. 3. «Система шестикутників» Кристалера – Леша	12
4	Тема 4. Основні засади та законодавчо-нормативне забезпечення регіональної політики України 1. Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів». 2. Державна стратегія регіонального розвитку України. 3. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020». 4. Концепція Державної цільової програми сталого розвитку сільських територій на період до 2020 року	16
5	Тема 5. : Інституційне забезпечення сталого розвитку регіонів 1. Інституційні особливості соціо-екологоекономічного регіонального розвитку. 2. Інструменти, що характерні для інституційного забезпечення стимулювання сталого розвитку регіону.	14

6	Тема 6. Адміністративно-територіальна реформа в Україні: причини проведення, сутність та наслідки	12
	1. Адміністративно-територіальний поділ та устрій України. Історичний огляд адміністративно-територіальних трансформацій в Україні. Економічне районування. 2. Особливості адміністративно-територіального устрою зарубіжних країн. Світовий досвід сталого регіонального розвитку.	
	Разом	78

8. Індивідуальне завдання

1. Обґрунтувати напрями розвитку регіону з урахуванням концепції сталого розвитку та адміністративно-територіальної реформи в Україні.

9. Методи навчання

1 Методи навчання за джерелом знань:

1.1 *Словесні*: розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж, робота з книгою (складання плану, рецензування, конспектування, виготовлення таблиць, графів, опорних конспектів тощо).

1.2 *Наочні*: демонстрація, ілюстрація, спостереження.

1.3 *Практичні*: практична робота, вправа, виробничо-практичні методи.

2 Методи навчання за характером логіки пізнання:

2.1 *Аналітичний*.

2.2 *Синтез*

2.3 *Індуктивний*

2.4 *Дедуктивний*

2.5 *Традуктивний*

3 Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів:

3.1 *Проблемний*

3.2 *Частково-пошуковий*

3.3 *Дослідницький*

3.4 *Репродуктивний*

3.5 *Пояснювально-демонстративний*

4 Активні методи навчання

Використання технічних засобів навчання, мозкова атака, диспути, круглі столи, ділові та рольові ігри, тренінги, використання проблемних ситуацій, екскурсії, групові дослідження, самооцінка знань, імітаційні методи навчання (побудовані на імітації майбутньої професійної діяльності), використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій та інші.

5 Інтерактивні технології навчання

Використання мультимедійних технологій, електронних таблиць, case-study (метод аналізу конкретних ситуацій), обмін досвідом між студентів, Zoom, Kahoot, інше.

10. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС
2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)
3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:
 - рівень знань, продемонстрований на практичних заняттях;
 - активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;
 - експрес-контроль під час аудиторних занять;
 - самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;
 - виконання аналітично-розрахункових завдань;

- написання рефератів, есе, звітів;
- результати тестування;
- письмові завдання при проведенні контрольних робіт;
- виробничі ситуації, кейси тощо

4. Пряме врахування у підсумковій оцінці виконання студентом певного індивідуального завдання.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						СРС	Разом за модулі та СРС	Сума
Змістовний модуль 1 – 35 балів			Змістовний модуль 2 – 35 балів					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	30	70+30	100
12	12	11	11	12	12			

Шкала оцінювання: національна та ETCTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
69-74	D	
60-68	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Харченко Т.О. Методичне видання Концепція сталого розвитку регіону: конспект лекцій для магістрів спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» вищих навчальних закладів освіти III – IV рівнів акредитації заочної форми навчання / Суми, Сумський національний аграрний університет, 2020 – 30 с.

2. <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3703>

13. Рекомендована література

Базова

1. Бурик З.М. Державне регулювання сталого розвитку України: теорія та практика: монографія. Львів: Вид'во Простір'М, 2017. 384 с.

2. Васильченко Г., Парасюк І., Єременко Н. Планування розвитку територіальних громад: Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування. К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. 256 с.

3. Кононенко О.Ю. Актуальні проблеми сталого розвитку: навчально-методичний посібник. К.: ДП «Прінт сервіс», 2016. 109 с.

4. Лопатинський Ю.М., Буринська О.І. Складові та пріоритети сталого розвитку аграрного сектору економіки: концептуально-теоретичний курс. *Економіка АПК*. 2018. № 6. С. 94-102.

5. Муніципальна програма врядування та сталого розвитку. Програма розвитку ООН в Україні. URL: http://www.undp.org_ua/ua/local-development-and-human-security/613-municipal-governance-and-sustainable-development-programme

Допоміжна

1. Макосій С. Д. Зарубіжний досвід реалізації стратегії сталого розвитку. *Молодий вчений*. 2016. № 6 (33). С. 324—328
2. Дронова О. Л. Запотоцький С. П. Сучасне природокористування: суспільно-географічний контекст: навчально-методичний посібник. К. : Прінт-Сервіс, 2018. 214 с.
3. Бурик З. М. Інституційне забезпечення державного регулювання сталого розвитку України. Розвиток економіки України: трансформації та інновації: кол. моногр. : у 2 т. Т. 2 / за заг. ред. О. Л. Гальцової. Запоріжжя : Гельветика, 2017. С. 115—128.
4. Загорський В.С. Концептуальні основи формування системи управління сталим розвитком еколого-економічних систем: монографія. Львів:ЛРІДУ НАДУ, 2018. 336 с
5. Сталій розвиток – стан та перспективи: Матеріали Міжнародного наукового симпозиуму SDEV'2018 (28 лютого–3 березня 2018 року, Львів-Славське, Україна). Львів, 2018. 343 с.
6. Онегіна В.М. Сучасні трансформації в агробізнесі та сталий розвиток аграрного сектору. *Вісник ХНТУСГ: Економічні науки*. Харків: ХНТУСГ. 2017. Вип. 182. С. 36-47.

14. Інформаційні ресурси

1. Огляд кращих практик грантових проєктів, реалізованих в рамках проєкту ПРООН/ГЕФ "Інтеграція положень Конвенцій Ріо в національну політику України", адміністрування ПМГ ГЕФ. URL: http://ecoosvita.org.ua/sites/default/files/imce/oglyad_krashchych_praktyk_ukr_eng'_sm_size.pdf
2. Про Стратегію сталого розвитку "Україна — 2020": Указ Президента України від 12 січ. 2015 р. № 5/2015. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015/conv>
3. Цілі сталого розвитку 2016'2030. URL: <http://www.un.org.ua/ua/tsili'rozvytku'tysiacholittia/tsili'staloho'rozvytku>
4. Децентралізація в Україні. URL: <https://decentralization.gov.ua/>